

Suosituks^{et} eläntautiriskien hallitsemiseksi eläinsiirtojen ja pitoeläinkaupan yhteydessä

1. Eläimiä ostetaan tai siirretään vain tiloilta, joiden tautitilanne tunnetaan ja on kirjattu Nasevaan. Eläimillä on mukana ETU- terveystodistus. Eläimiä ei osteta tai siirretä vasikka- tai teuraskasvattamoista eikä teurastamon vasikkavälityksestä tai kiertäviltä eläinkauppailta.
2. Eläinten lähtötila noudattaa lakisääteisiä vaatimuksia.
3. Eläinten lähtötilan tautistatus täyttää kansalliset suositukset ja tila noudattaa seuraavia toimintatapoja tarttuvien tautien ennaltaehkäisemiseksi; toimintatavat on kirjattu Nasevaan tai karjaan siirrettyjen eläinten terveystodistuksiin:
 - Tilan eläinten terveysseuranta (sairaudet, hoidot, kuolemat) on kirjattu Nasevaan ja pidetään ajan tasalla.
 - Tilalla on vierailijoita varten suojavaatteet ja -jalkineet.
 - Tuontirehut ja -rehuaineet hankitaan ETT:n positiivilistalla mainituilta rehuntoimittajilta tai ne tutkitaan muulla tavoin salmonellan varalta ennen käyttöön ottoa.
 - Ulosteperäisten taudinaiheuttajien leviämistä estetään huolehtimalla ruokinta- ja rehuhygieniasta, kuivituksesta ja lannankäsittelystä sekä eläinten puhtaudesta. Rehuvarastot suojataan ja haittaeläinten torjunnasta huolehditaan
 - Lypsy- ja emolehmäkarjaan tulevilta eläimiltä vaaditaan Nasevasta löytyvä terveystodistus, ja karjaan aiemmin tulleilla eläimillä on ollut ETT:n mallin mukainen terveystodistus.
 - Tilalla olevat tuontieläimet on tuotu ja tuodaan maahan Eviran ja ETT:n ohjeiden mukaisesti.

Kaikki tuontieläimien vastaanottajaeläimet tutkitaan (ja aiemmin tuodut eläimet on tutkittu) veri- tai maitonäyttein BVD-vasta-aineiden varalta aikaisintaan 1 kk alkion siirron jälkeen.

Ohje näytteenottoon: Verinäyte otettu aikaisintaan 1 kk alkion siirrosta ja viimeistään 1 kk ennen poikimista, myös tiinehtymättömät eläimet on tutkittava. Mikäli vastaanottaja on jäänyt tutkimatta ja on jo poikunut, voidaan vasta-ainetutkimus tehdä maitonäytteestä (yksilö- tai tankkimaito).

- Lypsy- ja emolehmäkarjaan hankitut eläimet tutkitaan (ja aiemmin tuodut eläimet on tutkittu) salmonellan varalta ETT:n ohjeiden mukaisesti alle 2 kk ennen tilalle siirtoa.
- Tilalla on salmonellavakuutus lihantuotannon osalta teurastamon kautta ja maidontuotannon osalta meijerin kautta.

- Tilalla ei ole havaittu koskaan pälvisilsaa tai todetun pälvisilsan saneeraus on aloitettu suunnitelman mukaisesti vähintään 6 kk sitten ja viimeisten oireiden päättymisestä on kulunut vähintään 3 kk ennen eläinten myyntiä.

Riski laskee ajan myötä oireiden esiintymisen jälkeen. Tiettyä riskiä on vielä 3-5 v ajan oireiden päättymisestä. Riski pienenee, mitä paremmin saneerausohjeita on noudatettu.

- Yli 2 v naudoilla ei ole todettu viimeisen vuoden aikana paratuberkuloosia tai siihen mahdollisesti viittaavaa, tuntemattomista syistä johtuvaa, pitkäkestoista ripulia ja laihtumista.

Jos oireita todetaan, mahdolliset kliiniset epäilyt tutkitaan (ja aiemmat epäilyt on tutkittu). Mikäli tutkimuksissa todetaan epäilyttäviä tuloksia, ko. eläimistä otetaan ulostenäyte bakteeriviljelyä varten. Epäilyttävät eläimet ja niiden jälkeläiset pidetään tilalla eristettynä muista eläimistä kunnes viljelytulos valmistuu.

- Jos tilan eläimillä todetaan paratuberkuloosibakteeria, tilalle laaditaan (ja aikaisemmissa tapauksissa on laadittu) ETU- Nautatautiryhmän hyväksymä paratuberkuloosin saneerausohjelma.

Positiivinen eläin ja sen jälkeläiset karsitaan. Lisäksi huolehditaan poikimis-, karsina- ja ruokintahygieniasta.

- Paratuberkuloosin leviämisen ehkäisemiseksi sen seuranta laboratoriotutkimuksin on suositeltavaa runsaasti eläinkauppaa käyvillä tiloilla seuraavasti:

Vuosittain 10 vanhinta eläintä tutkitaan serologisesti verinäytteistä.

Mikäli tilalla on sekä lypsy- että emolehmiä, tutkitaan 10 vanhinta eläintä molemmista ryhmistä.

- Utaretulehdusnäytteitä tutkitaan kattavasti (ja on tutkittu viimeisen 3 v. aikana).

Näytteissä ei ole todettu Str. agalactiae -bakteeria viimeisen kolmen vuoden aikana.

- Muita tartunnallisia tauteja, kuten tarttuvat virusripulit ja hengitystietulehdukset ei ole todettu viimeisen kuukauden aikana.

4. Eläinten lähtötilalle ei ole ostettu tai siirretty eläimiä 2 kk aikana ennen karjan terveystodistuksen tekemistä ja eläinten siirtoa tilalta

Tilalle siirrettyjen eläinten mukana mahdollisesti tulleet tartunnat ovat ehtineet tulla esille sitä suuremmalla todennäköisyydellä, mitä pitempi aika niiden siirrosta tilalle on kulunut.

Riski on sitä pienempi, mitä harvemmalta tilalta ja mitä vähemmän eläimiä on tilalle siirretty Pitoeläimiä myyvä tila voi pienentää ostamiensa eläinten tuomaa riskiä tulokaranteenilla ja tuontitilojen tarkalla terveysseurannalla.

**Riski on sitä pienempi, mitä paremmin tilalla on suojauduttu tarttuvilta eläintaudeilta.
Kaikkein pienin riski on tiloilla, jotka eivät hanki uusia eläimiä toisilta tiloilta.**